

Nr 275

Av herr **Hansson m. fl.**, *angående användningen av trädgårdsnäringsens bensinskattfond.*

I statsverkspropositionen, IX ht, punkt 218: Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt föreslås, att ett anslag av 680 000 kronor anvisas för ändamålet för budgetåret 1957/58. I enlighet med beslut vid föregående års riksdag skall av dessa medel 420 000 kronor, utgörande retroaktiv gottgörelse för budgetåren 1955/56 och 1956/57, tillföras en särskild fond benämnd trädgårdsnäringsens bensinskattfond. För budgetåret 1957/58 beräknas restitutionen utgöra 260 000 kronor. Utöver dessa medel har 100 000 kronor redan ställts till trädgårdsnäringsens förfogande för budgetåret 1956/57.

Storleken av det årliga restitutionsbeloppet har efter utredning i ärendet beräknats av lantbruksstyrelsen, som också lämnat förslag till användning av medlen. Enligt lantbruksstyrelsen bör anslag av restitutionsmedlen utgå för följande ändamål:

Utvidgad konsulentverksamhet genom bidrag till fackorganisationer på området för anställande av specialkonsulenter,

Framställning av åskådningsmateriel för rådgivnings- och upplysningsverksamhet,

Understöd av trädgårdslaboratorier,

Genomförande av arbets- och metodstudier,

Stöd åt standardiseringsarbete,

Årliga anslag till organisationsarbete och anslag av fondmedel till försäljningsutredning,

Utarbetandet av trädgårdsstatistik,

Konsumtionsbefrämjande åtgärder för att förbättra avsättningen av trädgårdsodlingens produkter,

Genomförandet av tillfälliga forsknings- och försöksuppgifter,

Stipendier för studieresor, samt

Bestridande av kostnaderna för trädgårdsnäringsens representanter för deras medverkan vid fördelningen av medlen.

Bland de angivna ändamålen förordar departementschefen att anslag skall få lämnas för anskaffandet av åskådningsmateriel för upplysningsverksamhet, till trädgårdslaboratoriernas verksamhet, till arbetsstudier, standardiseringsarbete och kursverksamhet, statistikarbete i form av till-

fälliga utredningar och undersökningar samt till genomförandet av tillfälliga forsknings- och försöksuppgifter. Härigenom löses finansieringen för genomförandet av flera angelägna önskemål inom näringen av stort värde för yrkesutövarna. Departementschefen anser sig emellertid ej kunna förorda bifall till förslagen om anslag till konsulentverksamhet och konsumtionsbefrämjande åtgärder, varjämte stödet åt organisationsarbete föreslås begränsat till bidrag för anordnandet av gemensamma packnings- och sorteringslokaler. Då även dessa spörsmål är av väsentlig betydelse för näringens framtid anser vi det angeläget att ställningstagandet till dessa blir föremål för närmare överväganden.

Flertalet remissinstanser, i synnerhet yrkesorganisationerna på området, framhåller vikten av att avsättningen av trädgårdsnäringens produkter ordnas på ett ändamålsenligt sätt. I många tidigare sammanhang har denna sak framhållits, bland annat i 1951 års trädgårdsutrednings förslag angående trädgårdsprodukternas marknadsförande. Några åtgärder med anledning av denna utrednings förslag har ej vidtagits, men då förslagen fortfarande äger aktualitet bör de nu tillgängliga medlen i betydande utsträckning få användas till sådana ändamål, som utredningen efter noggrant studium av näringens förhållanden fann särskilt angelägna. Detta gällde främst avsättningsförhållandena, och utan varje tvivel torde frågan om organiserad försäljning av trädgårdsodlingens produkter vara den för närvarande viktigaste frågan för svensk trädgårdsodling. Det bör därför vara riktigt att medel i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag anvisas för organisationsarbete på det ekonomiska planet inom trädgårdsodlingen, i all synnerhet som detta framhålles som ett starkt önskemål från näringens egna organisationer. Ett förtydligande av departementschefens förslag angående anordnandet av packnings- och sorteringslokaler är härvidlag nödvändigt, så att det klart framgår om däri inbegripes förberedande organisationsarbete för tillskapandet av dessa gemensamma anordningar. Därtill bör enligt vår uppfattning medel ställas till förfogande för uppbyggande av ej blott packnings- och sorteringslokaler utan även av egentliga försäljningscentraler. Vi förutsätter härvid att det i varje särskilt fall framlägges en detaljerad plan över arbetets målsättning och utförande så att lantbruksstyrelsen äger möjligheter att bedöma förutsättningarna för de planerade försäljningscentralerna.

I flera remissyttranden från näringens organisationer framhålles behovet av specialkonsulenter för den yrkesmässigt bedrivna trädgårdsodlingen. Även om det i viss mån kan anses motiverat att avvakta eventuella förslag i detta ärende av den nyligen tillsatta utredningen om rådgivningsverksamheten på jordbruksområdet bör detta dock ej utesluta möjligheten att anslag lämnas till organisationer, som sedan flera år tillbaka bedriver rådgivningsverksamhet genom egna specialkonsulenter. Med hjälp av statsbidrag igångsatte exempelvis Sveriges handelsträdgårdsmästarförbund redan

år 1941 teknisk rådgivning för växthusodlare genom en särskild teknisk konsulent. Statsbidraget indrogs av besparingsskäl i och med utgången av budgetåret 1948/49, men på grund av det stora behovet av sådan rådgivning fortsatte förbundet verksamheten och har sedan 1949 förutom den tekniska konsulenten också en odlingskonsulent anställd. Dessa specialkonsulenter har visat sig utgöra ett värdefullt komplement till den mera allmänt inriktade verksamhet, som bedrivs av hushållningssällskapens trädgårdskonsulenter, med vilka ett gott samarbete har etablerats. Med tanke på den högt uppdrivna automatiken och mekaniseringen inom växthusodlingen är särskilt den tekniska rådgivningen värdefull och borde ges möjligheter till förstärkning genom anslag av restitutionsmedel. I avvaktan på förslag från den förut nämnda utredningen bör också anslag till stöd åt den odlings-tekniska rådgivningen inom yrkesutövarnas organisationer lämnas.

Konsumtionsbefrämjande åtgärder för att förbättra avsättningen av trädgårdsoodlingens produkter torde vara av stort allmänt intresse för hela näringen. Vi anser det därför väl motiverat, att i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag förhållandevis stora belopp anvisas för dylika åtgärder av de nu tillgängliga medlen. Erforderlig kontroll över användningen av anslagen till detta ändamål torde kunna utövas av lantbruksstyrelsen.

Från flera organisationers sida har i remissyttranden framförts vikten av stöd åt den grundläggande yrkesutbildningen på trädgårdsområdet. Ett värdefullt arbete i denna sak har i flera år nedlagts av trädgårdsyrkets lärlingsnämnd, vilken är sammansatt av representanter för arbetsmarknadsparterna. Då även denna verksamhet kan betecknas vara av allmänt intresse för hela näringen synes det oss ändamålsenligt att genom anslag av bensinskattemedel lämna denna nämnd möjlighet till ökad effektivisering av sin verksamhet.

Hela frågan om trädgårdsnäringens bensinskatterestitution överensstämmer i allt väsentligt med förhållandena för fisket, där skatteåterbäringen också sker kollektivt och medlen användes till åtgärder av gemensamt intresse för hela fiskerinäringen. Det förtjänar därför i detta sammanhang att erinras om de sedan flera år tillbaka fastställda principerna för användningen av fiskets restitutionsmedel. Därom anfördes i jordbruksutskottets utlåtande nr 7/1952 bland annat följande: »— — — med fondmedel böra kunna tillgodoses sådana ändamål som forsknings- och försöksverksamhet på fiskets område, organisationsarbete inom fiskekåren samt åtgärder till befrämjande av avsättningen av fisk. Vidare böra ifrågavarande medel kunna användas för att lämna stöd åt studieverksamheten inom fiskarekåren. Med anledning av vad i yttrandena särskilt anförts rörande användningen av medlen vill jag först framhålla, att jag givetvis förutsätter att forsknings- och försöksverksamheten på fiskets område liksom hittills skall erhålla stöd av staten genom anslag å riksstaten. Många för det praktiska fisket betydelsefulla frågor inom denna verksamhet ha emellertid i brist

på medel hittills måst skjutas åt sidan. Det synes då icke ändamålsenligt att utesluta möjligheten av att fondmedel skola kunna få användas för forskning och försök rörande dylika frågor.» I utlåtandet förordades också att fondmedel i enlighet med ett förslag av statens jordbruksnämnd skulle kunna tagas i anspråk för att delvis täcka kostnaderna för inrättandet av en till nämnden knuten befattning för stödjande av fiskexporten. Utskottets förslag godkändes av riksdagen utan ändringar.

Enligt vår mening bör ungefär samma bedömning kunna anläggas på användningen av restitutionsmedlen inom trädgårdsnäringen som inom fiskerinäringen. En sådan uppfattning har också kommit till uttryck i det sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottets utlåtande nr 1/1956, vari anföres, att »De ändamål, som i främsta rummet bör främjas, torde närmast kunna jämföras med dem, som fiskerinäringens bensinskattfond är avsedd att understödja». I enlighet därmed skulle anslag av trädgårdsodlingens restitutionsmedel kunna utgå till organisationsarbete och till avsättningsbefrämjande åtgärder samt till komplettering av den av staten bedrivna verksamheten på skilda områden, exempelvis beträffande konsulentverksamhet och yrkesutbildning.

Med hänvisning till det ovan anförda får vi hemställa,

att den kollektiva återbäringen av skatten på bensin till trädgårdstraktorer må användas — förutom till de i statsverkspropositionen angivna ändamålen — även till utredningar och organisationsarbete för bildandet av försäljningsföreningar inom trädgårdsodlingen, till specialkonsulentverksamhet i yrkesorganisationernas regi, till konsumtionsbefrämjande åtgärder samt till stöd åt yrkesutbildningen genom anslag åt trädgårdsyrkets lärlingsnämnd.

Stockholm i januari 1957

Nils G. Hansson

Jöns Nilsson
i Bästekille

Sven Persson
i Appuna

S. Rimås